

izhaja vsak tork, četrtek in sobota. — Cena: Za celoletno 80 K, za pol leta 40 kron, za četrt leta 20 K, za 1 mesec 7 kron. Posameznim številka stane 1 krona. Na pismene naročbe brez pošiljave denarja se ne moremo ozirati. Naročniki naj pošiljajo naročnino po poštni nakaznici. Reklamacije glede tiska so poštne proste. Nežankljani dopisi se ne sprejemajo. Na dopise brez podpisa se ne ozira.

NOVA DOBA

Uredništvo in upravnništvo se nahaja v Zvezni tiskarni v Celju, Strassmajerjeva ulica št. 3. Oglašje se računajo po porabljenem prostoru in sicer: za navadne oglase po 80 v od 1 mm, za poslane, namenska obročna aborovi, razpisila o smrti, zahvale itd. 1.20 od 1 mm, za reklamne novice med tekstem 5 K od vrste, Mali oglasi (največ 4 vrste) 10 K. Pri večkratnih objavah popust. Rokopisi se ne vračajo. Telefon št. 66.

IZDAJA IN TISKA ZVEZNA TISKARNA V CELJU. ODGOVORNI UREDNIK VEKOSLAV SPINDLER.

EM. LILEK:

Ustava Švice — vzor moderne demokratske ustave

A. Ustava švicarske zaveze (Schweizerische Eidgenossenschaft).

V številkah 136—138 »Nove Dobe« orisali smo ustavne načrte Stojana Protiča, ustvane komisije in dr. Smolake ter tam omenili, da so vsi trije načrti izdelani po srbski ustavi iz l. 1903, ki je v stvari redigovana že za kralja Milana I. 1888, kakor je to komisija sama priznala. Protič pa nam je v »Uvodu« k svojemu načrtu povedal, da je srbska ustava, razven volilnega sistema in dveh zbornic, izdelana po belgijski ustavi, ki je bila že l. 1831 po nasvetu londonske konference objavljena in v letih 1892—1894 deloma revidirana. Belgijska ustava je bila zares »napredna« l. 1831, ko je še v večini evropskih držav vladal absolutizem. Ali je še tudi danes, ko imamo v Evropi še samo 12 ustavnih monarhij in krog 40 novih republik, ko je v Ameriki in Avstraliji že celo izginil monarhični sistem in ko se je v Aziji tudi staro konservativno kitajsko carstvo spremenilo v republiko? Ker so se gorj omenjeni ustavotvorci, pa tudi ministrski svet v svojem načrtu, ki ga hoče predložiti konstituenti, držali vseh mogočih ustav (belgijske, holandske, angleške, skandinavske, francoske in južno-afriške), samo ne najpopolnejše sedanjega časa, namreč švicarske, zato ga deli hočem v svrhu ustavne orientacije podati kratek izvleček te ustave. Po poročilu »Nove Dobe« od 7. decembra t. l. se je g. minister dr. Kukovec zrazil, naj se naša država v resnici konsolidira kot kmečka država in naj beseda o »kmečki državi« ne ostane samo fraza. Ker se je Šveica ustanovila kot takšna že l. 1291, ko so kmetje (Landleute) treh prakantonov Schwyz-e, Uri-ja in Unterwalden-a zaprli na večno zvezo (Eidgenossenschaft) v svrhu obrambe proti Habsburžanom, bo naša ustava švicarskega naroda tudi s tega stališča zanimala, ne glede na to, da imajo švicarske zemljopisne, verske, narodnostne in družabne razmere, njihovi stanovski prepričanja in njihove politične borbe proti Habsburžanom, Nemčiji in Francoski mnogo sličnosti z našimi dotičnimi razmerami in borbami.

Šveica je dobila sedanjo državno obliko leta 1848, ko se je iz zveze držav (Staatenbund) spremenila v zvezno državo (Bundesstaat), ki obsega že od leta 1814/15 22 kantonov, od katerih se trije delijo na dvoje, tako da je danes pravzaprav 25 kantonov. Ustava iz l. 1848 se je revizirala l. 1874 v pravcu ojačitve skupne zvezne vlade. Ta nova ustava se deli v tri poglavja. V prvem so obče določene, o delokrogu kantonov in zveze ločbe o pravicah in dolžnostih državljanov (Bund), vse pomešano brez sistematičnega reda.

Posebne odredbe za državljane so sledeče:

1. Vsaki Švicar mora vršiti vojno službo. Orožje ostane v rokah brambovca pod pogoji, ki jih ima odrediti zvezna zakonodaja.

2. Nikdo se ne sme siliti kakšnikoli verski družbi, verskemu pouku ali pa kakšnemu verskemu činu. O verski vzgoji otrok do 16. leta ima odločevati oče ali pa njegov varuh.

3. Pravo na zakonsko življenje stoji pod zaščito zveze. Po sklenjenem zakonu se imajo pred ženitvijo rojeni otroci priznati kot zakoniti.

4. Zaradi političnih zločinov se ne sme izvršiti smrtna kazen. (Poprej se je glasilo čl. 65 splošno: Die Todesstrafe ist abgeschafft. Ali leta 1879 se je spremenil v gornjo stilizacijo. To je bila prva revizija ustave iz l. 1874.)

O kantonih odreja čl. 3, da so suvereni, kolikor njihova suvereniteta ni omejena po zvezni ustavi; čl. 13 pa ukazuje, da nobeden kanton ne sme brez do-

voljenja zvezne oblasti držati več ko 300 mož stalne vojske.

Kot svrhu zveze določuje § 2: čuvanje neodvisnosti domovine proti zunanjemu svetu, ohranitev reda in mira v notranjem, varstvo svobode in pravic švicarskih državljanov in pospeševanje njihove skupne blaginje.

Drugo poglavje ima odredbe o skupnih oblastih: zvezni skupščini, zvezni vladi, zvezni kanceliji in zveznem sodišču. (Dalje pr. l.)

Druga seja ustavotvorne skupščine.

Z veliko napetostjo je bila pričakovana druga seja konstituentne. Nihče ni vedel, ali je med radikali in demokrati prišlo do zedinjenja glede volitev verifikacijskega odbora ali ne. Pred začetkom seje pa je Pašič povedal Davidoviču, da so se radikali glede teh volitev sporazumeli s klerikalci in muslimani. Demokrati so nato postavili skupno listo z zemljoradniško stranko in socialisti. Komunisti so postavili svojo listo.

Ko so ob 16. uri začeli prihajati poslanci, so se izvršile nekatere spremembe v zasedbi prostorov. Socijalni demokrati so se vsedli levo od komunistov.

Nikola Pašič je po otvoritvi seje naznanil, da je na dnevnem redu seje volitev verifikacijskega odbora. Komunist Sima Marković je zahteval besedo, ki mu je pa predsednik ni hotel dati. Nastalo je vpitje med radikali in komunisti.

Ko so se čitala imena poslancev, se je opazilo, da od Radičeve stranke ni nobenega. Od 402 poslancev je bilo navzočih 293.

Pri glasovanju je dobila radikalsko-klerikalno-muslimanska lista 152, demokratsko-agrarno-socijalistična pa 138 glasov. Iz slednje liste so bili izvoljeni: dr. Pečič, Wilder, dr. Žerjav, dr. Bog. Vošnjak, Jeremič, dr. Milan Korun, Žarko Jakšič in Jovan Magovčević.

Kako slabotno dete je radikalsko-klerikalna zveza, je pokazala razprava, ki se je razpredla o veljavnosti poslovnika. Klerikalec dr. Mandič, bivši zagriženi habsburgovec v Bosni, je ostro pobijal veljavnost poslovnika. Njegovi napadi so vzbudili burjo ogorčenja in bosanski kmečki poslanci so neprestano vpili: »Hoch Mandič!«, tako da je moral z govorom predčasno nehati. Značilno je, da je min. predsednik, radikalec dr. Vesnić v zaključnem govoru ostro zavrnil Mandiča.

Ravnatelj IVAN BELLE:

Jugoslavija in kmetijstvo Slovenije.

Marsikomu ni všeč mlada Jugoslavija. Obrekovanja, rovarjenja, natolcevanja, psovanja itd. ni konca ne kraja. Iz državi sovražni namenov se lahkoverni kmetje čisto begajo, delajo se jim skrbi, češ, saj ne bodele mogli izhajati pod eno streho z rodovitnim Sremom, Banatom, Bačko itd.

Gospod Miloš Štbler se je v zadnjih člankih odločno in stvarno postavil proti tem neutemeljenim pomislekom. — Menda ne bo odveč, ako se mu sekundira.

Trdi se, da ne bo moglo kmetijstvo Slovenije vzdržati v tekmi z vzhodnimi, ravnimi pokrajinami države, da postane njegov položaj nemogoč. To je poceni fraza, sloneča na napačnih premisah. Ali smo prišli še le v Jugoslavijo razen s Srbijo in Črno goro pod en klobuk s pokrajinami, katerih tekovanja se je bat? S Hrvaško, Banatom, Bačko, da celo Ogrsko smo bili vendar že prej v zvezi brez carinskih in drugih ovir. Tozadevno toraj položaj ni nov. Edno nove meje, potegnjene med Jugoslavijo in prejšnjimi odjemalci pridelkov njenih pokrajin, bi znale promet nekoliko bolj motiti. To je pa

zadeva srečne trgovske in carinske politike.

Sedaj še ne čutimo nikake tekme, nasprotno, dobrodošlo nam je zrnje od tam. Dragi prevoz pa cene domačih pridelkov sedaj bolj škodi nego je to storila nekdanj carina. Sicer pa tudi veliki del naših kmetov dokupuje žito.

Položaj se bode gotovo spremenil v prilog kmetu v splošnem. Jugoslavija je pretežno agrarna država, kjer se bodo v bodoče, kakor vse kaže, tudi ugodno reševala agrarna vprašanja. Prvovrstne objektivne avtoritete so dokazovale, da ni imela stara Avstrija pravega srca za kmetijstvo; isto je zelo trpelo pod protežiranjem industrije, kateri je moralo biti suženj, češ, cenejša živila in surovine omogočijo industriji več dobičkov, boljše propeh. Položaj kmetijstva Avstrije je ostal pač najbolj klavrn menda v celi Evropi. Pokrajine pod ogrsko kruno, tudi tiste, ki so danes združene z nami, so bile tozadevno nekaj na boljšem.

Kmetovalci Jugoslavije bodo morali pač solidarno skrbeti, da se bo razvijala agrarna politika njim v prid in sicer slovenski kmet roko v roki s hrvaškimi in srbskimi.

Zalostno za pretežno agrarno državo, če misli kmetijstvo pridelati samo to, kar se porabi doma. Čim večji bo izvoz pridelkov, tolko boljše za državo in od nje najbolj odvisnega člana, kmeta. Gospod Štbler je spretno pojasnil poti, po katerih se bodo valili kmet pridelki.

Zakaj bi se naj bal tekme vzhodnih pokrajin? Povdarja se večja rodovitnost tamošnje zemlje. Umen kmetovalec zna isto umetno povišati z razmeroma malimi stroški. Podnebje pa je v marsikaterem ožru pri nas ugodnejše nego tam. Večji vpliv ima tam ravna, tu hribovita površina zemlje in pa prometne razmere.

V naših bolj obljudenih krajih, vsled velike porabe v najbližji bližini, prometnih sredstev itd. je zemlja bolj draga in tudi več vredna. Posestva so toraj manjša in to zahteva intenzivnejšo izrabo zemljišča z umetnimi sredstvi in razumnostjo. Iz lastne izkušnje sem trdno prepričan, da se dajo naši povprečni pridelki zemlje ne le podvojiti, temveč celo potrojiti. Z razmeroma le malo večjimi stroški lahko mnogokrat prekosimo naravno rodovitnost banaške zemlje, kakor imamo dovolj jasnih dokazov.

Intenzivni obrat z večjo uporabo kapitala in dela je za naše male kmetije življenski pogoj. Kjer ima posameznik več zemlje, tam bolj prideluje takorekoč iz zemlje pretežno z naravo samo. Tam je bolj umestna absolutno cenejša, relativno pa navadno dražja produkcija. Riziko je pač manjši, sorazmerno pa tudi dobiček.

Dognano je, da je pridelovanje žita stvar velkih ali prav velikih posestev, živinoreja in razne intenzivne kulture pa malih v dovolj obljudenih krajih. Velika posestva se morejo posluževati n. pr. v pretežni večini surojev (parni plug se plača n. pr. še le za 300 ha itd.), ki bolje ali hitreje in ceneje delajo. Njih uprava pod inteligentnim vodstvom je nekako tovarniška, razmeroma enostavna. Podrobnosti pa vendar ne more obrabiti iste pozornosti kakor mali kmet. Vsled velikega rizika jim zna biti intenzivnost nevarna. Mala posestva se pečajo uspešneje s produkcijo, ki zahteva več pozornost, spretnost in zanesljivost. Mali živinorejec n. pr. skrbi za svojo lastno plemensko živino vendar boljše, kakor skrbi graščinski hlapec. Razumen lastnik malega kosa zemlje najde tudi na istem dovoli dela, ki se mu izplača, da izhaja. Najintenzivnejše zemljedelstvo je vrtnarstvo ki z malim kosom zemlje preredi dobro celo družno.

Vrtnarji n. pr. blizu Zagreba, Pešte itd. so vedno dobro izhajali, čeravno so imeli največje latfundje takoj za hrbtom. Najbolj cvetoče kmetije sem našel n. pr. na Nemškem tam, kjer je razsežnost posestev razmeroma majhna.

Sicer se mora kmetijsko pridelovanje lokalizirati, razmeram prilagoditi. — Ako dobi hribovec cenejše žito, kakor ga je mogoče pridelati v njegovih težavnih razmerah, pa ima sočne, tečne travnike in pašnike, je pač nespameten, če se ubija s poljedelstvom. Mnogo je kultur, katerih se bo mogel slov. kmet z dobičkom intenzivnejše poprijeti. Ako jih srečno izbere lokalnim in tržnim razmeram primerno, se mu ni bati nobene konkurence, zlasti če bo obračal več pozornosti kakor dosedaj kakovosti. Vinogradnik n. pr., ki sadi le šmarnico ali druge malovredne sorte, se mora pač bati, da sčasoma ne bo spravil svoje robe v denar, da bo le cene kazil. Dobra kvaliteta bode na trgu dosegla dobre cene, pridelovanje le na množico pa padec cen.

V naše manjše kmetijske obrate se mora spraviti več strokovne zmožnosti, več in boljših sredstev za pridelovanje, pa jih strniti v prepotrebne organizacije. Res pa je, da ne sme slovenski kmet trmasto ostati na sedajnem nazadnjaškem stališču, pričakujoč sreče le od nenavadno visokih cen pri sorazmerno nižji kvantitativni in kvalitativni produkciji. Niso samo Srem, Banat in Bačka, ki ga znajo na tla prišniti, temveč razmere svetovnega trga s svojimi neizprosni posledicami.

Politične vesti.

Klerikalci izstopili iz deželne vlade.

Glasom poročila »Slovenca« z dne 14. t. m. so dali svoje mandate v deželni vladi ljubljanski na razpolago predsednik dr. Brejc ter poverjeniki Verstovšek, Serbec in Jan. Do nadaljne odredbe od strani centralne vlade bodo še vodili posle naprej.

Sprememba v ljubljanski deželni vladi. Min. svet je vzel ostavko klerikalnih članov ljubljanske deželne vlade na znanje, razrešil predsednika in klerikalne poverjenike njihove dolžnosti, poveril začasno vodstvo deželne vlade notranjemu poverjeniku dr. Pitamicu in ga pooblastil, da poveri posle odslovljenih klerikalnih poverjenikov najstarejšim resortnim uradnikom.

Kakšna bo nova deželna vlada v Ljubljani? O tem vprašanju razmotriva včerejšnji »Slov. Narod« ter pravi, da ste mogoči dve možnosti: ali da sestavijo deželno vlado zopet stranke po sedajnem razmerju njih moči v Sloveniji ali pa — in to je verjetnejše — se bo sestavila uradniška vlada pod vodstvom sedajnega načelnika v notranjem ministristvu Viljka Baltića. Ako bi sestavile deželno vlado s ranke, bo prišlo v poštev vprašanje, če bodo klerikalci hoteli sodelovati. Ker najbrže ne, in ker bodo tudi komunisti iz načelnih razlogov sodelovanje odklonili, bi sestavile v tem slučaju deželno vlado Sam. kmetijska, socijalno-demokratska in jugoslov. dem. stranka.

Notranji poverjenik dr. Pitamic je takoj po ugotovitvi rezultata volitev zaprosil min. svet, da ga razreši njegove dolžnosti kot vodje poverjenistva. Posvečiti se hoče svojemu poklicu kot vsenitilski profesor in delu pri razmejnitveni komisiji na naši severni meji.

Odst. p. beogradske vlade. Demisija sprejeta. Dne 14. tm. je min. svet sklenil na predlog dr. Vesnića, da poda demisijo, ker je izvršila sedajna vlada svoje delo in nov položaj zahteva spremembo. Regent je demisijo sprejel. Vprašanje sestave nove vlade je stopilo v akuten stadij. Pogajanja se bodo pospešila. Ker so demokrati pristali, da postane Pašič predsednik nove vlade, je upati, da se med radikali in demokrati doseže sporazum. Čuje se, da je tudi zemljoradniška stranka revidirala svoj prvotni sklep, da ne vstopi v vlado.

Verifikacijski odbor je za predsednika izvolil demokrata dr. Pešića. Radikalni kandidati je propadel.

Socijalodemokratski klub je izvolil za predsednika Eubina Kristana.

Plebiscit v Dravski dolini name-rava glasom poročila »Acht Uhr-Abend-blatt« zahtevati Avstrija v Zvezi narodov. Ta avstrijska pobožna želja je tako bedasta, da ni vredno o njej razpravljati.

Končne številke o izidu volitev, kakor jih je izdalo notranje ministrstvo 5. tm., so sledeče: demokrati 94, radikali 93, komunisti 53, Radičevci 50, muslimanska organizacija 24, klerikalci 23, zemljoradniška stranka 39, socialni demokrati 10, nar. socialci 2, Bunjevci 4, hrv. težaška stranka 7, muslimanska stranka 1, muslimani v južni Srbiji 2, hrv. zajednica 4, republikanci 4, frankovci 1, Ribarac 1, Trumbić 1, Hrvoj 1.

Senzacionalne aretacije v Zagrebu. V Zagrebu je bil aretiran slikar Ivan Havelka, ki je osumljen, da je često potoval na Madžarsko. Pri zaslišanju je priznal, da se je bavil z vohunstvom in da je bil v zvezi z madžarskim stotnikom Deklevo in nekim Horvatom. Zahajal je često k aretirani rodbini Accurti, od katere je odnašal potem pisma politične, vojaške in gospodarske vsebine na Madžarsko. Ko je prišel zadnjikrat zopet h gospe Accurti po tako pismo za kapitana Deklevo, ga je policija aretirala. V zvezi s to aretacijo so bili še nadalje aretirani: bivši vseučiliški profesor dr. Milan Šufraj, dijak Milan Galović, brivec Stomer, ki je priznal, da mu je Galović naročil, naj nabira po Hrvatskem legionarje za Madžarsko legijo v Sombatelju in znani hrvatski biciklist Meniga. Neki Habasin in dijak Biankini sta se izognila aretaciji z begom.

Komunistične komedije na Češkem. Na Kladnem so komunisti poskusili izvršiti puč. Poskus so oblasti v kali zatrle. V nekaterih okrajih je bilo proglašeno izjemno stanje, da se preprečijo ponovni nemiri. V Pragi so komunisti proglasili generalno stavko, ki pa ni mogla izbruhniti. Telefonska zveza med Češkoslovaško in Dunajem je ukinjena, da se preprečijo razgovori gotovih elementov z Dunajem.

Razkritja bivšega ministra Klofača. Bivši minister senator Klofač je imel 12. tm. velik shod na Melniku, na katerem je govoril o veliki nemški zaroti, ki ogroža mir vse Evrope. Zarota je monarhistična, njen vodja je bivši general Ludendorff, svojo bazo ima na Bavarskem, odkoder sega preko Tirolske v Avstrijo in na Madžarsko. Zapleteni so tudi znani agenti iz Jugoslavije. Zarota je bila že tako dozorela, da je bilo vse pripravljeno za udar. Organizacija je imela že oborožene čete pripravljene. Po indiskreciji enega izmed članov glavnega vodstva je prišla stvar na dan. Opasnost pa še ni odpravljena. Klofačeva izvajanja so napravila globok vtis.

Nemčija nam začne odplačevati vojno odškodnino. Beograjska »Pravda« poroča, da je Nemčija ponudila naši državi osnutek, po katerem bi odplačevala vojno odškodnino, določeno v versajlski mirovni pogodbi, po kateri bi vrnila Nemčija naš državi v dveh mesecih desetisoč goved in ravno toliko konj in ovac. Meseca maja 1921 začne Nemčija odplačevati vojno odškodnino v gotovini.

IZ PREKMURJA.

Gospodinski tečaj v Beltincih se bo vršil od 3. jan. do 15. marca 1921. Pouk bo brezplačen in se ga smejo udeležiti od 16 do 20 let stara dekleta.

Nezvesto ženo ustrelili je 6. tm. kmet Š. v Tečanovcih. Oddal je 4 strele na njo, eden jo je zadel v glavo in se je takoj mrtva zgrudila. Mož je najprej pobegnul, dne 9. tm. pa se je sam javil sodišču.

Mariborske novice.

Predsednikom mariborske podružnice Zveze jugoslov. železničarjev je izvoljen g. Ivan Kejžar, bivši demokratski poslanec.

Dvoletna gozdarska šola se ustanovi v Mariboru v prejšnji kadetnici. Razpisano je do 25. dec. ravnateljsko mesto.

Shod javnih nameštencev v Mariboru se je vršil 6. tm. Shod se je posebno bavil s postopanjem stanovanjskega urada ter s hujškanjem proti verižniškemu uradu. Zborovalci so zahtevali, da se društvu nameštencev oddajo primerni prostori za aprovizacijo.

Celjske novice.

Sokol zove k življenju. Prejeli smo: Vsled čudnih poveljnih razmer se pogreza naša javnost v malkontentnosti. Marsikdo toži o tujih grehih tistih, ki za javnost še nekaj delajo — svoje brezbriznosti za vse tisto, kar presega vsakdanje, materijelno življenje, pa ne vidi in ne čuti. Pojedinci smo nekako obnemogli ter čakamo na slepo usodo, na kismet, ki naj nas dvigne iz duševne letargije. Je li to prava pot k boljšim časom? Gotovo ni! Zato pa si moramo za lastno voljo ustvarjati razpoloženje, ki bo zmogljivejše za delo in za borbo v takem življenju. Da iz puste vsakdanjosti dvignemo duha, od katerega so v obilni meri odvisni uspehi našega dela, je sklenil prosvetno-kulturni oddelk Celjskega Sokola, da bo imel predavanja v »Narodnem domu«. **Prihodnje tako predavanje bo v soboto, dne 18. tm. ob 8. uri zvečer v spodnji gostilniški dvorani.** Vstop je brezplačen. Po predavanju bo prosta zabava. Brate in sestre in vse slovenske prijatelje našega družabnega poživljenja v ljubljeno vabimo k obilni udeležbi. Prosv. kult. odsek Celjskega Sokola.

Policija izsledila roparskega napadalca. Dne 14. tm. se je posrečilo tukajšnjemu policijskemu oddelku izslediti roparja pod imenom Ivan Korošec, koji je na večer 26. nov. t. l. v Gaberjih št. 16 mehanika Jurija Plahuta trikrat s kladvom po glavi udaril in oropal. Izsleditev storilca se je izvršila na sledeči način: Zadnje dneve se je zdravstveno stanje težko ranjenega Jurija Plahuta toliko zboljšalo, da je mogel, četudi ne popolnoma jasno, govoriti. Dolžil je napram svojim sobolnikom roparskega napada nekega postiljona, radi česar je raziskovala policija pri vseh postiljonih, ki sploh v Celje prihajajo, ali brez poveljnega uspeha. Dne 13. tm. pa je Plahuta v momentu, ko je bil nekoliko bolj pri sebi, povedal, da ga je ranil sin enega postiljona. Sum je padel na Ivana Korošca, sina postiljona iz Vitanja, koji je 15. nov. od vojakov iz Ljubljane pobegnil. Policijska agenta Zlobec in Čuk sta se podala takoj 13. tm. popoldne v Vitanje, ter sta našli tam tamošnji orožniški postaji slučajno na Ivana Korošca, kojega je orožništvo radi dezertacije aretiralo. Korošca so pripeljali v Celje in z ranjenim Plahuto konfrontirali. Plahuta je izrekel prve besede: »O, ta je tisti gospod, ki je mene udaril«. Ker se je v nadaljnjem razgovoru ugotovilo, da ni Plahuta tako zmeden, da ne bi znal, kaj govori, so bili gg. preiskovalni sodnik dr. Vičar, sodni avskultant Anton Radej in vodja policijskega oddelka Franc Logar, ki so prisostvovali konfrontaciji, skoraj gotovi, da ima pravica pravega zločinca v rokah. Pri policijskem oddelku je Ivan Korošec, potem ko se mu je razložil ves obtoževalni material, ki je proti njemu, skesano zločin priznal, ter je natanko povedal vse podrobnosti glede vzrokov, ki so ga k temu zločinu zapeljali, ter kako je roparski napad izvršil. Ivan Korošec je priznal, da je Plahuta le 1260 K uropal; vse pa kaže na to, da je moral več denarja vzeti, ker se govori, da je imel Plahuta precej denarja prihranjenega. Na vsak način je upati, da se ugotovi v zadevi resnica, ker se je zdravstveno stanje Jurija Plahuta v zadnjem času znatno zboljšalo.

Oficirski ples v Narodnem domu. Naprošeni smo objaviti: Kdor pomotoma ni dobil vabila na oficirski plesni večer na dan regentovega rojstnega dne 17. tm. v Narodnem domu, naj se oglasi pri g. majorju Orlu v vojašnici Kralja Petra I.

Razglas hišnim posestnikom. Opaža se, da hišni lastniki vkljub tu-raudnemu razglasu z dne 28. novembra ne upoštevajo določil §-a 40 cestno policijskega reda za mesto Celje. § 40 se glasi: »Če zapade sneg ali nastane led, se morajo trotoarji in pešpota in, kjer takih ni, cesta v širini 1,5 m pred hišo dnevno, in če potrebno, tudi večkrat na dan, označiti tako, da ostane kolikor mogoče tanka snežna oziroma ledena plast, nakar jih je posut s peskom, pepelom, žagovino ali s kakim drugim primernim materijalom. Posipanje mora biti vedno ob pričetku prometa, to je do osme ure zjutraj, izvršeno. Iz dvorišč se sneg ne sme na ulico metati, temveč so hišni lastniki zavezani, istega na lastne stroške od-

straniti. Prestopki se bodo — v slučaju, da ne bode povoda za postopanje po splošnem kaz. zakoniku — kaznovali v smislu obč. statuta za mesto Celje z denarno globo do 400 K.« **Mestni magistrat celjski**, dne 13. dec. 1920. **Vladni komisar: dr. Žužek.**

Čebelarstva podružnica za Celje in okolico priredi v nedeljo 19. t. m. ob 16. uri svoj redni občni zbor v gostilni pri Mostu na Bregu. K obilni udeležbi vabi odbor. (k)

Za Jugoslovansko Matico zbrali so gg. gimnazijski profesorji v Celju 328 K, IV. razr. gimnazije 4660 K in dijak Kerchelich v II. a) razr. 10 K.

Obrtniški ples. Seja pripravljalega odbora za obrtniško predpustno prireditve se vrši v nedeljo, dne 19. decembra popoldne ob 5. uri v Narodnem domu (Rudeča soba), nakar se člani odbora opozarjajo.

Umrl je v Celju včeraj 15. tm. zjutraj po daljšem bolehanju trgovec Gustav Stiger, star 39 let. Svoj čas je igral v političnih bojih znatno ulogo. Zadnja leta se je vsled boleznii umaknil iz javnega življenja. N. v m. p.!

Komisjska razprava glede naprave železno-betonskih rezervoarjev in skladišč za bencin trgovske zadruge »Sloga« na parcelah južne železnice ob izlivu Voglajne v Savinjo se vrši 17. tm. ob 2. uri pop. na lcu mesta.

Izpred celjske porote.

Celje, dne 13. dec.

Zadnji dan porotnega zasedanja so bili pred poroto Franc Dolar, Ivan Kočevvar in Ivan Rostohar, vsi posestniški sinovi iz Smartna pri Kamniku, Kočevja oziroma Kladja pri Rajhenburgu. Predsednik je bil sodni svetnik Dovgan, zagovornika za Dolarja in Kočevjarja dr. Orožen, za Rostoharja dr. Rebl. Obtožbo je zastopal drž. pravdnika nam. dr. Rus. Obtoženi so bili hudodelstva ropa in tatvine, katero so izvršili kot vojniki nad domačim prebivalstvom, ko so se umikali maja 1919 pri polomu na Koroškem. Oropal so hiše Potočnik v Javorju pri Črni, kjer so nasilno in z grožnjami odvzeli 430 K denarja, 2 srebrni ženski uri z veržicami, 1 par čevljev in harmonike. Dalje pri Maksu Puncengruberju in Josipu Zupanecu, Jožetu in Jakobu Osojnik v Črni v denarju 1550 K, nekaj obleke in ene harmonike. Pri Jermahovih, Bizjakovih in Plaskanovih v Paški vasi denarja 1150 K. Ker so grozili s puškami in ročnimi granatami, so povzročili med prebivalstvom mnogo strahu. Zahtevali so tudi povsod hrano, zadovoljili se pa niso s kruhom ali kavo, pač pa samo s klobasami, gnetajo itd. Porotniki so stavljena vprašanja z 12 glasovi potrdili, na kar jih je sodni dvor obsodil in sicer: **Dolarja na 4 leta težke ječe, Kočevjarja na 3½ leta težke ječe in Rostoharja na 3 leta težke ječe**, vsem poostreno z 1 trdim ležiščem in 1 postom vsak mesec.

Kot zadnji je prišel v tem zasedanju pred poroto Anton Finderle iz Buzeta v Istri. Omenjeni je kradel pri posestniku Mih. Joštu v Gotovljah sam, v družbi z Rupertom Mal som, ki je pa oktobra ušel iz zapora okrajnega sodišča v Gornjem gradu in katerega se še ni posrečilo dobiti, pa pri Francu Vrtičniku v Gornjem gradu en gramofon s ploščami, vreden 2450 K, pri Mariji Logar na Vranskem razno perilo v vrednosti okoli 6000 K, pri Antonu Puncerju v Mozirju obleke in pešala v približni vrednosti 2000 K, pri »Kmetjski zadruzi« v Gornjem gradu raznega blaga za okoli 70.000 K, Mariji Fischer v Gornjem gradu en voz vreden 1500 K. Tatvina pri čevljarski zadruzi v Vrbovcu, kjer sta tata imela že 31 parov čevljev v vrednosti 15.500 K pripravljeno, pa ji ni uspelo, ker ji je nočni čuvaj prepolil. Ukradeno blago sta prodala v kamniškem, vranskem in brdskem sodnem okraju. Del blaga se je pri obtoženi našel in vrnil lastnikom. Iz načina, kako sta postopala pri tatvinah, se je videlo, da sta Finderle in Malis izurjena in nevarna tatova. Porotniki so stavljena vprašanja soglasno potrdili, nakar je sodni dvor Finderla obsodil na 6 let težke ječe, poostrene z 1 trdim ležiščem in 1 postom mesečno.

Prosveta.

Mestno gledališče Celje. Danes, četrtek, dne 16. dec. se vrši premiera veseligrice v 3 dejanjih »V

Ljubljano jo dajmo!« Spisal: Jostp Ogrinec. Režira: Valo Bratina. Začetek točno ob 19 in pol. Konec okrog 22. In sicer izven abonma. **V abonma se vrši repriza v četrtek, 23. decembra.** Dvaletdeset let je stara Ogrinecova veseligrice »V Ljubljano jo dajmo!« in ne 25, kakor jo je hotel pomladiti tiskarski skrat v zadnjem podlistku »Nove Dobe«. Čemu toliko laskanja, saj ni dama!

Morala gospe Dulske. V nedeljo, dne 19. decembra 1920 se vrši v mestnem gledališču popoldanska predstava »Morala gospe Dulske« ob znižanih cenah. Začetek ob 16 in pol (4½). Konec okrog 19. (7. zvečer). Okoličani imajo po predstavi zveze z vlakni na vse strani.

Javno vprašanje ministrstvu prosvete.

Upokojeni učitelji si usojamo ministrstvo prosvete vprašati, kedaj se nam bo vendar enkrat uredila naša pokojnina. Že pred nekaj mesci je bilo v časnikih, da se je v ministrstvu prosvete izdelal načrt, po katerem bodo dobili vsi upokojeni učitelji na podlagi novega šolskega zakona povišano pokojnino, a zdaj je pa vse zaspalo in nihče se ne zmeni več za nas, ki smo skozi toliko let žrtvovali svoje moči v prid in blagor šole in nam izročene mladine. Že po naredbi od 31. dec. 1919 smo bili upokojenci prikrajšani s tem, da so dobili aktivni državni nameščenci za 90% zvišano doklado, kar jim iz srca privoščimo, mi pa nič, čeprav živimo vsi pod enakimi draginskimi razmerami. Sedaj pa zopet na nas pozabljajo. Prosimo gospoda ministra dr. Kukovca, kojega volilci smo tudi mi, naj blagovoli pri ministrstvu prosvete takoj posredovati, da se nam bo pokojnina do Božiča, gotovo pa do 1. januarja 1921 primerno vladajoči draginji uredila.

Vse one naročnike,

ki še niso poravnali razlike od svoj čas plačane do tekom leta zvišane naročnine, prosimo, da to gotovo store še pred Novim letom.

Upravništvo »Nove Dobe«.

DNEVNE NOVICE.

»Uradni list« št. 144 z dne 11. dec. objavlja naredbo o »carinsko-poštne pravilniku«.

Profesorske plače se glasom sklepa min. sveta izenajčajo s plačami profesorjev v Srbiji.

Trboveljski rudarji so 14. t. m. ponovno poslali deputacijo k deželni vladi z zahtevo po 134% nem zvišanju prejemkov. Trboveljska družba izjavlja, da more v zvišanje privoliti samo, če se zvišajo cene premoga. Delavska deputacija je izjavila, da odklanja vsako odgovornost za nadaljni razvoj dogodkov. Bati se je, da izbruhne stavka v Trboveljskem revirju že te dni.

Štipendije za dijake v inozemstvu. Minister prosvete je podpisal sklep, da se povišajo štipendije za državne študente v inozemstvu, in sicer od 250 na 450 frankov na mesec.

Dr. Anton Mahnič. Dne 14. tm. zjutraj je v Zagrebu po dolgi bolezni umrl škof krški dr. Anton Mahnič. Odkar se je vrnil iz svoje internacije, je vidno hiral. Ž njim je šel v grob mož, ki je glavni krivec strašnega bratomornega boja na Slovenskem, ki je ubil s svojim fanatizmom pesnika Gregorčiča, ki je izzval kulturni boj, ki je v svoji slepoti vse hotel podrediti interesom cerkve in ubiti v našem narodu vsak svobodni polet. Naš narod pa je zdrav in premagal je duševno nasilje. Značilno je, da je ustvaritelj slovenskega klerikalizma umrl kmalu potem, ko je doživel klerikalizem pri volitvah polom.

Štetje prebivalstva preloženo. Iz Beograda javljajo, da je vsled tehničnih ovir preloženo štetje prebivalstva, popis živine in poslopij, ki bi se smelo izvršiti 1. jan. 1921.

Enotne policijske uniforme za vse policijsko uradništvo v državi bodo uvedene po vzorcu dosedajne srbske policijske uniforme.

Iz poštne službe. Za poštne oficijante so imenovani aspirant Ignac Kislinger v Celju, Anton Kollić v Zidanem mostu, Davorin Štefanec v Gor. Radgoni, Stefan

Dergane v Hraščniku, Ivan Lednik, Maks Košir, Anton Prijatelj v Mur. Soboti, Val. Pečnikar, Viljem Smerdu, Ant. Glogovšek v Dol. Lendavi. Odpravniška mesta so podeljena: pošt. pomočnici: Gilezli Dšuban Križevci v Prekmurju, pošt. aspirantki Franč. Čampa Gor. Lendavi, pošt. pomočnici Anici Singer Vel. Dolinci, pošt. oficijantki Mileni Mursa Sv. Juri v Sl. Gor., pošt. pomočniku Janezu Tikan Rankovci. Premeščeni so: poštar Franc Fludernik iz Slnčevasi v Črno pri Prevaljah, poštar Ciril Naval iz Fale v Brezno. Trajno upokojena je poštna oficijantka Viktorija Umek v Ormožu.

»Jugoslovensko akademsko podpor-no društvo u Beču« je izdalo za l. 1919-20 »izvještaj«, ki je prav poučen. V prvem delu prinaša pod naslovom »Svetlobošče il' grobar« o nemškem Schulver-euu, in drug članek pod naslovom: »Prednosti študija na bečkim školama«. V drugem delu prinaša statistiko članstva društva v pretečenem šolskem letu, ki je znašalo skupno 694 iz vseh krajev Jugoslavije. V nadaljnjem prinaša zanimive številke iz ekonomskega življenja našega dijaštva na Dunaju, iz katerega izhaja nujna potreba, da se naša javnost toplo zavzema za našo mladino, ki študira na Dunaju. Tudi bi se morali razni vladni činitelji za izboljšanje položaja našega dijaštva na Dunaju toplo zavzeti.

Trst je štel po poročilu statističnega urada dne 1. nov. t. l. 242.214 prebivalcev.

Turistika in šport.

Tekma za svetovno prvenstvo v Celju! — Kje? — Kdaj?

Občni zbor »Slovenskega planinskega društva« v Ljubljani se vrši v četrtek 30. tm. v restavracijskih prostorih Narodnega doma v Ljubljani. Začetek ob 8. uri zvečer. Dnevni red: Poročilo odbora, določitev društvene članarine ter prispevka podružnic, nadomestne volitve, samostalni predlogi in slučajnosti.

Sport, 25. št. prinaša članke: Smuški sport. — Telovadne organizacije in sport. — Smuška terminologija. — Dalje razne vesti pod: Nogomet, Zimski sport, Kolesarstvo in motociklistika, Avtomobilistika, Avijatika, Konjski sport in Službene objave. Prinaša lepe slike: Pred Križko kočo, Velika Planina nad Kamnikom, Ivje, Opoldanski počitek pred Karinško kočo, Križki dol nad Koprivnicami. V zmi vrh Grinoveca.

Dopisi.

Iz Trbovelj. (Sad komunističnega hujskanja.) V soboto, dne 11. tm. je zabodel v prepri komunist Franc Lebar svojega tovariša socialista, oženjenega očeta treh otrok, Hribovska z nožem v prsi z vzklikom: »Dol s socialnim patriotom!« Ko je orožništvo aretiralo Lebra, s katerim so imeli dosti posla, predno se jim je to posrečilo — in ko so ga gnali na orožniško postajo, je med potoma vpil: »Živio republika«. Dr. Lemež in Koren sta lahko ponosna na tak cvet republike. Mi pa iz tega vidimo, kako bode v jugoslovanski republiki, če bodo vladali taki divjaki in razbojniki. Hvala tepa!

Vransko. Notarski namestnik g. Fran Presečnik je imenovan za notarja.

Malanedelja. Malanedeljski tamburaški zbor priredi dne 26. t. m. ob 3. uri popoldne veselico v šoli. Čisti dobiček je namenjen kmetijskemu bral-nemu društvu. K obilni udeležbi vabi odbor.

Apače. Privikrat se je dne 1. decembra slavil v ponemčenih Apačah jugoslovanski državni praznik. Pokazalo se je, kako neurejene so razmere v Apaški kotlini. Tukajšnji župan Fürst je ta dan z nekaterimi drugimi veljaki odpotoval v Gradec. Šolska mladina se ni udeležila službe božje, ker se otroci še vedno vzgojujejo za »Deutschösterreich«. Trgovine so bile zaprte (razen Hódlove), ampak zastava je visela samo na vojaški pisarni. Ko so svoj čas Avstrijci zasedli Srbijo, so srbski duhovniki morali služiti maše za avstrijskega cesarja, ki so se jih morali udeležiti zastopniki občin, šolska deca itd. Kdor bi pokazal upor, bi ga obesili na drevo. Apače niso zasedene samo začasno, temveč so stalno pripadle Jugoslaviji. Toda z nemščurji postopamo mi Jugoslavlani drugače, kakor so oni nekoč postopali z našimi soplemenjaki v Srbiji: pustimo, da lahko vsakdo, kdor hoče, javno ignorira naš narodni praznik.

Značilno je, da so tukajšnji nemščurjski rovarji ostali na svojih mestih in so še vedno v neposrednih zvezah z Gradcem. Pošljite nam že kmalu jugoslovansko učiteljstvo!

TRGOVINA, OBRT IN NARODNO GOSPODARSTVO. Pravila o tari.

(Dalje.)

Člen 11.

V prometu neobičajni zunanji zavoji so podvrženi plačilu carine po svojem materialu in izdelku. Po tem se mora pri blagu z zunanjimi zavoji, ki niso priznani kot tara (zavoji iz kozje dlake, klobučevine, tepih, preproge, kovček, torbe iz usnja, povoščeno platno, omare itd.) neto teža vedno s premerjenjem najti, a carina se bode vedno posebej za take zavoje plačevala. Če pa je v njih blago, ki se carini po bruto-teži, se bode postopalo z njim po predpisu čl. 24. teh pravil. Deklarant pa ima pravico zahtevati od carinarne, da se mu tak komad, ako se v njem nahaja jednostavno blago, od katerega se plača višja carina, kakor od tega zavoja, zacarini po bruto-teži zajedno z blagom in po postavki za blago (v čl. 23 b teh pravil).

Kakor z neobičajnimi zunanjimi zavoji se bode postopalo tudi z onim priznanimi zunanjimi zavoji, ki se uvozijo z nepopolnoma ožr. z malo napolnjenim blagom.

Člen 12.

Kadar priznani zunanji zavoji po svoji teži ali obsegu ne odgovarjajo običajni teži, ozir. obsegu takih zabojev, to je, če so lažji od običajnih zabojev, ali so po obsegu večji od njih, dotično blago v takih zavojih pa ima pravico biti zacarinjeno po čisti teži, se bode carinilo po čisti teži po ugotovljenem tehtanju, zavoj pa se bode posebej ocarinil. Toda, če se dotično blago carini po bruto-teži, se bode ocarinilo zajedno s težo zavoja po bruto-teži, ko se ti bruto-teži doda še 10 kg na vsakih 100 kg.

Taki zavoji se smatrajo za nepopolne, kakor tudi zavoji iz čl. 15. teh pravil.

Člen 13.

Ako se čisto in gibljivo blago uvozi v kakem zavoju nepriznanem za taro, tedaj je treba v prijavi točno navesti njegovo nazivanje (kanglja, balon, lonec iz kamenite mase). Take oblike zunanjega zavoja se vračunajo v težo blaga samega, če se blago carini po neto-teži in v kolikor se ne smatrajo za dragocene, v katerem slučaju se bode postopalo po alineji 1 čl. 5 teh pravil. Če se pa tako blago zacarini po bruto-teži, se bode postopalo po alineji 3 člena 24 teh pravil.

Člen 14.

Komadi, pri katerih je več delov ali komadov blaga brez zunanjega zavoja samo zvezanih z žico, sukancem, ali z okovi, se imenujejo vezji. Pri vezeh se ne dovoljuje odvzete teh žic, vrvič itd. o priliki ugotovitve teže za carinjenje.

Člen 15.

Določene stopnje tare veljajo za zavoje, ki blago od vseh strani zapirajo, ker za nepopolne zavoje — sod brez dna, zaboj brez kake stranice, zabojčke brez pokrova, bale, ki predmet samo deloma pokrivajo — se ne bode dovoljevalo odbijanje tare, in tudi ne ugotovljenje netoteže s tehtanjem pri jednostavnem blagu. Pri blagu pa, ki se carini po bruto-teži, uvozi se pa v takem nepopolnem zavoju, se bode postopalo po členu 12 teh pravil in plačevalo nadatek 10 na sto. Izjemno se bode smatralo kot popoln zavoj korbe s pokrovom od drugega materiala (desek, azure in prostih tkanin).

Z raznovrstnim blagom v takih nepopolnih zavojih, če se tudi vse carini po bruto-teži, se bode postopalo po členu 18 točka 1 teh pravil, in nepopolni zavoji se bode ocarinili kakor blago po kakovosti, kakor tudi neobičajni zavoji (člen 11), a po tehtanju se bode ocarinilo blago, ki se carini po neto-teži, a z blagom, ki se carini po bruto-teži, se bode postopalo po alin. v 1 čl. 24 pravil.

Člen 16.

Kakor rečeno, ugotovitev netoteže z odbijanjem tare od bruto-teže se mora vršiti samo pri jednostvnem in jednostavnem blagu.

Člen 17.

Člen 16 velja tudi za jednostvne te-

kočine, ki imajo poleg neposrednih zavojev posode, ki se računa v neto-težo blaga samega tudi druge zunanje zavoje (dvojni sod, sod, v balah, azurah, steklenice v zabojih, korbah itd.) za katere je priznana tara.

Te stopnje tare za zunanje zavoje (zaboje, korbe, bale itd.) se ne smejo pridejati, če se v njih uvozijo tekočine v neobičajnih, neposrednih zavojih — posodah (v čl. 13 teh pravil).

(Dalje prih.)

Kako bodočnost ima izvoz našega hmelja na Angleško?

»Saazer Hopfen- und Brauer-Zeitung« objavi v 48. števil. z dne 25. nov. t. l. članek z zgoraj navedenim napisom; ker je njegova vsebina zanimiva tudi za naše hmeljarje, hočemo ga objaviti tudi v slovenskem jeziku.

»Iz Londona piše nekdo v »Allgem. Brauer- und Hopfenzeitung« sledeče:

Po dosedajnih uradnih določitvah je Angleško letos pridelalo 279.000 centov hmelja, toraj za 50.000 več nego l. 1919. Ker je uporaba hmelja na Angleškem padla od 600.000 centov na manj kakor 550.000 centov, rabilo bi torej še okrog 300.000 centov tujega hmelja. Ker pa hoče angleška hmeljska kontrola obnoviti vsa opuščena hmeljišča, se uvoz hmelja tudi v to svrhu natančno nadzoruje, da se ga ne uvozi čez potrebo; morebitni preostanek bi namreč škodoval ceni hmelja iz l. 1921. Z veliko napetostjo se pričakuje razglasitev letošnjih cen. Pričakuje se, da hmeljski komite pred novim letom ne bo končal svojega dela in da bode še le potem trgovina s hmeljem prosta.

Iz tega je razvidno — piše Saazer Hopfenzeitung — da skrbi angleška hmeljska kontrola natančno za to, da se ne uvozi več hmelja, kakor ga Anglija rabi in da se bode skrbelo za to, da bo Angleško samo pridelalo toliko hmelja, kolikor ga potrebuje. Brez dvoma je, da se jim bo to s pomočjo države tudi posrečilo.

Kaj bo pa potem z našim češkim in posebno žateškim hmeljem? — Kam naj potem eksportiramo naš hmelj? — Po naredbi čehoslov. izvoznega urada se je onemogočilo nakupovanje češkega hmelja pionirjem žateškega hmelja — trgovcem iz Nemčije; le-ti se danes pečajo le še z nemškim hmeljem. Če pa bo v teku nekaj let prišlo do tega, da Angleško ne bode več rabilo tujega hmelja, potem se bode hudo maščevalo gospodarstvo češkoslovaškega hmeljskega sindikata, kateri je kupcem iz Nemčije že dve leti zabranil in otežkočil nakupovanje našega hmelja; le-ti pa tudi pozneje ne bodo hoteli več kupovati našega blaga. Odjemalci našega hmelja bodo le še češkoslov. sindikati, kateri pa bodo potem hmeljske cene sami določili in hmeljarje tlačili. To so češkoslov. sindikati že zadnje dve leti nameravali, pa se jim ni posrečilo. Nastopil je zvesti zavezanec — Anglija — pa ne na ljubo češkoslov. sindikatu, nego lastnemu dobičku na ljubo; pa če bo Anglija pridelala sama dovolj hmelja, potem so sindikati na suhem, kar jim pa ne bo škodovalo, ker bodo med tem že imeli svoje milijonske dobičke na strani. Udarjen bo le hmeljar, kateri bo prisiljen iskati pomoč države.

Ni še vse zgubljeno — še je čas, da se marsikaj reši. Izvoz hmelja se naj oprostí vseh ovir, da zamorejo hmeljski prekupci — brez razločka na narodnost in državljanstvo — iskati kjerkoli novin odjemalcev. Če pa teh ne najdejo, potem bomo šli s hmeljem krošnjarij v lastno, kakor tudi v škodo države.

Kaj sledi iz navedenega članka iz nemškega časopisa za nas slovenske hmeljarje? Evo:

1. Nadprodukcija na Angleškem nam ne bode v dobiček — to je sigurno.

2. Obsegi novih hmeljarskih nasadov naj bodo v pravem razmerju k celemu posestvu; skrbimo, da bomo pridelali potrebni živež na domači zemlji.

3. Pridelujmo le blago prve vrste.

4. Domači trgovci se naj posreči, spraviti naš hmelj preko Trsta ali Reke na svetovni trg.

Jugoslovanska moka v Avstriji. Moka, katero je kupila Avstrija pri nas povprečno za 15 kron kg, pride s carino in drugimi stroški vred v Avstriji na 80 avstrijskih kron kilogram.

Italijansko-jugoslovanska trgovska zbornica. Italijansko-jugoslovanski tr-

govski komite, ki ima svoj sedež v Rimu, je dal inicijativo, da se čimpreje priredi sestanek med jugoslovanskimi in italijanskimi trgovskimi družbami. Cilj tega sestanka naj bi bil, da se pripravi osnutek italijansko-jugoslovanske trgovske zbornice v Rimu.

Borza 14. dec.

Curih: Berlin 8.60, Newyork 650, London 22.47, Pariz 37.65, Milan 22.35, Praga 7.25, Zagreb 4.40, Budimpešta 1.25, Dunaj 1.65, avstrijske krone 1.05.

Dunaj: Zagreb 399.50—404.50, Budimpešta 99.50—101.50, Praga 734.50—739.50, Varšava 101.75—103.75, češke krone 745.50—755.50, dinarji 1590—1610.

Praga: dinarji 220, marke 119.25, švic. franki 1374.50, lire 306, franc. franki 521, funti 307, dolarji 88, avstrij. krone 13.70, poljske marke 14.25.

Zagreb: dolarji 148.50—149.50, avstrijske krone 28.28.50, franc. franki 865—880, nem. marke 202—203, levi 200—205, ital. lire 515—522, levli 150—160, angleški funt 490—510 češkoslovaške krone 165.

RAZNE VESTI.

Volkovi so se pojavili na kočevsko-hrvatski meji po tamošnjih gozdovih. Priklatli so se iz Bosne in si iščejo hrane po samotnih vaseh. Pojavili so se tudi medved. Za lovce gotovo velik dogodek.

Zgodba o zakladu. Hektor Travaglio v Ljubljani je 10. okt. t. l. svoji gospodinjici na Kongresnem trgu odnesel zlatnine, srebrnjake in cekine v skupni vrednosti 5181 K. Zlatnino je zakopal v grm v Tivoljskem gozdu, kjer jo je pa odkopal policijski oficijal g. Jelenc. Ljubljanska porota je Travagliji za zakopanje zaklada prisodila eno leto težke ječe.

Grozen zločin na vlakcu. Na vlakcu, ki je vozil v soboto popoldne med Subotico in Baji, je izginil strojevodja. Policijska preiskava je dognala, da so strojevodjo vrgli v ogenj kotla železniškega stroja. Trije kurjači so bili takoj aretirani. Vzrok groznega čina je baje maščevanje.

Zadnja poročila.

Iz deželne vlade ljubljanske.

Ljubljana 15. dec. Kot najstarejši resortni uradniki bodo vodili posle: poverjenišтва za uk dr. Fr. Skaberne, poverjenišтва za javna dela inž. Anton Kitar, poverjenišтва za kmetijstvo: dvorn. svetnik dr. Iv. Vertačnik, Poverjenika dr. Ravnikar (pravosodje) in Adolf Ribnikar (soc. skrbstvo) ostaneta na svojih mestih.

Grški kralj Konstantin na potu v Grčijo.

Pariz 14. dec. »Matin« poroča iz Luzerna: Grški kralj Konstantin odpotuje danes popoldne inkognito. V Milanu so aretirali dva Grka, ki sta nameravala nanj atentat.

Rumunski pravosodni minister umrl.

Bukarešta 14. dec. Pravosodni minister je umrl na ranah, ki jih je dobil pri eksploziji v senatu.

Apanaža za razkralja Nikito.

Beograd 14. dec. Danes je bila seja min. sveta, v kateri se je med drugim določila apanaža za bivšega črnogorskega kralja Nikito in kraljico Mileno. Znaša letnih 300.000 francoskih frankov.

Izmišljene vesti o umoru Radiča.

Beograd 14. dec. Presbiro javlja: Danes so se po mestu razširile vesti, da so Stjepana Radiča ubili. Vesti so izmišljene.

Taborišča za protidržavne rovarje.

Beograd 14. dec. Notranje ministstvo je uredilo dvoje taborišč — v Mostaru in Valjevu — za one, ki rujejo proti državi.

Glasilo ministrstva za socialno politiko.

Beograd 14. dec. Ministrstvo za socialno politiko prične izdajati svoje uradno glasilo pod imenom: »Socialni život«.

Žrtve komunističnih izgredev na Češkem.

Praga 14. dec. V Mostecu je komunistična stavka zahtevala prve žrtve. Nahujskana množica je hotela vojaštvo razorožiti. Na dano povelje je vojaštvo streljalo in je več oseb mrtvih ter veliko ranjenih.

Komunistični poslanci za strankin fond.

Beograd 14. dec. Glavni odsek komunističnega kluba je sklenil, da poslanci stranke prispevajo 50% svojih poslanskih dnevnih v strankin fond.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celju

Delniška glavica 50.000.000 kron.

CENTRALA V LJUBLJANI

Rezervni fond 45.000.000 kron.

Podružnice

v Splitu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Mariboru, Borovljah in Ptuj.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje vsakovrstne kredite.

296 - 35

Edina slovenska specialna trgovina z barvami in laki.
Agentura in komisijsko podjetje.

IV. Ferlež & Celje
Narodni dom

447 156-88

Trgovina z lesom in drvini na drobno in debelo.
Kupuje jamski in ostali les po najvišjih dnevnih cenah.

Registrov. kreditna in stavbena zadruga z om. zav.
Prešernova ul. 15

Rezervni zaklad 80.000 K.

"LASTNI DOM"

401 156-89

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po štiri in pol od sto (4 1/2 %)

Denarni promet 60.000.000 K.

Listnica uredništva.

Več Slovencev, Hamborn: Nas bo veselilo, če nam od časa do časa pošljete časopise. Zdravil!

Ste prehlajeni? Imate bolečine v prsih? V grlu? Ali kašljate? Imate nahod? — Dobri prijatelj v takih hudih dneh Vam je Fellerjev Elza-fluid! 6 dvojnatih ali dve veliki specialni steklenici 42 K. Državna trošarina posebej. — Zagorski sok zoper kašelj in pisne bolečine 1 steklenica 9 K.

Slaba hrana Vam je pokvarila želodec? Fellerjeve prave Elza-kroglice ga spravijo v red! 6 škatlic 18 K. Omoč in poština posebej, a najceneje. Evgen V. Feller, Stubica donja, Elsatrg št. 356 Hrvatska.

Prodaja malo rabljen večji štedilnik v Zavodni št. 10 (nad gostilno »Pri Colničkah«). 1590 2-1

Slike, ogledala, ure, petrolejska peč, štedilnik na plin in različno pohištvo se **takoj preda.** Miklošičeva ul. 5/II. 1591 1

Prodajam lahke sani.

Izve se v gostilni »KOPRIVA« v Drenjini vasi pri Celju. 1587 2-1

Naznanilo.

V par dneh izide kot knjiga „Rodoljub iz Amerike“,

veselo igra s petjem v treh dejanjih, ki se je igrala z uspehom v celjskem mestnem gledališču. Ker je igra pripravná tudi za odre po deželi, jo toplo priporočamo. Naročuje se pri založniku R. Dobovišek, odv. kand. v Celju, pisarna dr. Karlovšek. Cena 16.— K za izvod brez poštne. Knjigarji dobijo popust. 1583

Svarilo.

Svarim vsakogar, ki bi na moje ime dal komurkoli denar ali denarno vrednost, ker nisem za nikogar plačnik. 1589 1

Ivan Mastnak,

trgovca in krojaški mojster, Celje.

Miši, podgane, ščurke in vse mrčes

mora poginiti, če se vporabljajo moja preizkušena najboljša in povsod hvaljena sredstva, kakor: Za poljske miši 10 K, za podgane in miši 10 K, ščurke posebno močna vrsta 20 K, posebno močna tinktura za stenice 12 K, uničevalec moljev 10 K, prašek proti mrčesom 10 in 20 K, tinktura proti ušem pri ljudeh 5 in 10 K, mazilo za uši pri živalih 6 in 10 K, prašek za uši v obliki in perilu 10 in 20 K, tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uničevalec rastlin) 10 K, prašek proti mravljam 10 K, mazilo proti garjam 12 K. Pošilja po povzetju Zavod za eksport

M. Janker, Zagreb 37, Petrinjska ulica 9. 465 40

1389 12-7

Ljudevit Junger

CELJE

Prekajevalnica in izdelovalnica klobas, Električni obrat. Lastna hladilnica. Eksport se točno izvršuje.

1307 14-12

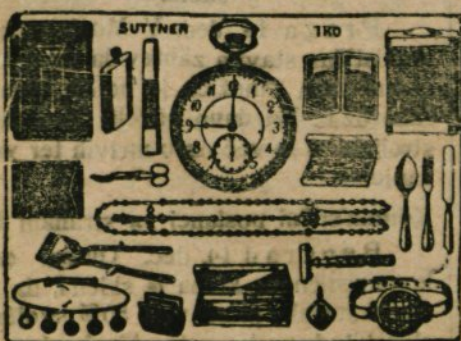
RIBJE OLE pristno norveško najboljšo sredstvo proti slabokrvnosti se dobi v drogeriji 14-7 **SANITAS, Celje.**

Lepa božična darila

se dobe pri

= Janko Boxha, =
= Celje, Kralja Petra cesta. =

Oglejte si izložbo. =3= Oglejte si izložbo.

Hočete dobro in poceni kupiti?

11-3

Najzanesljivejša ura je Suttnerjeva ura!

Nikelnasta, jeklena, srebrna ali zlata ura, vsaka Vas bo zadovoljila! Tudi verižice, prstane in uhane, vsakovrstne darove, in potrebščine, kakor: škarje, nože, priprave za britje, šibitnjake, diamante za rezanje stekla, doze za smodke in cigarete, zapeljivke i. t. d. Vse dobro in poceni najdete v ceniku od H. Suttner, Ljubljana št. 983

Prodaja se

krasni kavni servis (Karlsbad) in več drugih stvari po nizki ceni. Naslov se izve v upravištvo. 1585 1

Pohištvo!

Izdelujem vse vrste pohištvo za spalne, jedilne, gospodarske sobe in salone, kuhinje ter predsohe najsolidnejše in v vsakem slogu. Imam v zalogi vsakovrstni les, kakor javorjev, jesenov, črešnjev, brezov, hrastov, orehov, mahagoni, polisandler, rožni in tičar. Elegante spalne sobe imam vedno izgotovljene v zalogi. Prevzamem vsa naročila ter ista izgotovim najhitreje in v popolno zadovoljnost naročnikov. Načrti na razpolago. Cene 50% nižje, kakor v mestih. Za obilna naročila se najtopleje priporoča

Franjo Wagner, mizar
Sv. Jurij ob Taboru
pri Celju. 1580 10-3

Za gostilničarje in vinske trgovce se priporočajo stara, močna črna in bela

dalmatinska

VINA

katera so vsled svoje visoke gradacije in dobrega okusa tudi najprikladnejša za zboljšanje slabijih vrst vina. 35

Ivan Matković,
zaloge dalmatinskih vin
Glavni trg 8 Celje Glavni trg 8
Samo na debelo.

Ivan Mastnak Celje, Kralja Petra cesta 15 Celje,

priporoča cenj. občinstvu sukno in vsakovrstne krojaške potrebščine za obleke, veliko zalogo vsakovrstnih oblek za gospode in dečke, kakor tudi izdelovanje oblek po najnižjih cenah. 1589 3-1

NA DEBELO!

NA DROBNO

Ravnokar došla

velika množina svilnatga barvanega in krep papirja in rutk za žič. Pismeni papir v mapah in kasetah, kopirne knjige, stročnice, gobe za tablice 1547 14-8 in vse druge pisarniške potrebščine.

Za božič lepa darila beletrističnih knjig v vseh jezikih v elegantnih vezih.

Goričar & Leskovšek, Celje.

Rudolf Pevec,

1582

26-1

trgovca v Mozirju

je otvoril svojo podružnico v Beški (Srem) v bližini Beograda in Novem Sadu ter bode v položaju najceneje in najkulturnejše postreči celi Sloveniji s pšenico, koruzo, ječmenom, ovsem, moko, vsakovrstno slanino, mastjo, svinjama, vinom (karloško in banatsko) vse najceneje po dnevni ceni. Naročila se naj pošiljajo direktno na tvrdko: **Rudolf Pevec, v Beški (Srem).** Naslov: **Pevec, Beška (Srem).** Nakupoval bodem direktno od kmetov, ter bodem mogel z vsako drugo tvrdko konkurirati. Obenem bodem tamkaj prodajal deske, les in druge. Slovencem se bodo dajale brezplačno eventuelne informacije.

Za mnogobrojna naročila se priporoča

RUDOLF PEVEC,

prvi slovenski trgovec v Sremu.